

Notes briològiques

Crossidium aberrans Holz. & Bartr. a l'Aragó

Creu Casas

Laboratori de Botànica. Facultat de Ciències. Universitat Autònoma de Barcelona.
08193 Bellaterra.

De poc temps ençà hom coneix la presència de *Crossidium aberrans* sobre sòls calcaris, àrids, de diferents indrets de la província de Múrcia (Ros & Guerra 1986). Sospitant que aquest tàxon es podia trobar en la zona endorreica dels Monegros he revisat algunes mostres recol·lectades entre els anys 1969-1977 (Casas 1970 i Casas & Brugués 1978) i que havien quedat indeterminades. Pel seu aspecte recorden *Crossidium crassinerve* (De Not.) Jur., tàxon molt freqüent en aquesta zona, on forma denses gespes pures o comunitats terrícoles amb altres espècies: *Aloina rigida*, *A. bifrons*, *Didymodon luridus*, *Pottia lanceolata*, *Pottia starkeana*, *Pseudocrossidium revolutum*, *Pterygoneurum ovatum*, *Tortula atrovirens*, *T. revolvens*, var. *obtusata*. Examinades les fulles, la part adaxial del nervi no presenta els filaments característics, sinó que només en sobresurten unes cèl·lules més o menys esfèriques molt papil·loses, caràcter que no correspon a *C. crassinerve*. Les mostres quedaren a l'espera d'una millor atenció. Estudiades de nou, he comprovat que pertanyen a *Crossidium aberrans*. Altres mostres recol·lectades en indrets molt propers a Alcanyís corresponen també a aquesta espècie. En totes les localitats viu sobre sòl molt sec, arenós, argilós, de substrat calcari, sovint amb guix. Es troba en forma de gespes laxes i també d'individus aïllats, coberts per les partícules arenoses del sòl d'on sobresurten els llargs pèls dels fil·lidis superiors. Sempre en estat fèrtil, amb esporogonis ben desenvolupats. La diferenciació amb *C. crassinerve* és relativament fàcil si hom segueix la clau del gènere *Crossidium* de Delgadillo (1975), o la descripció que fan Ros & Guerra (1986). És molt probable que aquest tàxon es trobi en altres zones àrides de la Península Ibèrica on haurà passat desapercebut o confós amb *C. crassinerve* si hom no ha fet un estudi acurat de la secció del nervi.

Noves localitats de Crossidium aberrans

OSCA: Pallaruelo de Monegros, 400 m UTM YM32, 10-3-1970, BCB 27150.
SARAGOSSA: Bujaraloz, Hostal del Ciervo. 350 m UTM YL39, 24-4-1969, BCB 27152.
TEROL: Alcanyís, la Salada. 360 m UTM YL34, 17-9-1973, BCB 27151.

Bibliografia

- Casas, C. 1970. Avance sobre el estudio de la flora briológica de los Monegros. Acta Phytotax. Barcinon. 6:5-12.
- Casas, C. & Brugués, M. 1978. Nova aportació al coneixement de la brioflora dels Monegros. Anales Inst. Bot. Cavanilles 35:103-114.
- Delgadillo, M.C. 1975. Taxonomic revision of *Aloina*, *Aloinella*, and *Crossidium* (Musci). The Bryologist 78:245-303.
- Ros, R.M. & Guerra, J. 1986. *Crossidium aberrans* Holz. et Bartr. novedad para la flora europea. Cryptog. Bryol. Lichénol. 7:71-75.